

BOFIT Kiina-ennuste
17.9.2020

BOFIT Kiina-ryhmä

BOFIT Kiina-ennuste 2020–2022

Suomen Pankki
BOFIT – Siirtymätalouksien tutkimuslaitos

Suomen Pankki
BOFIT – Siirtymätalouksien tutkimuslaitos

PL 160
00101 Helsinki
Puh: 09 183 2268
bofit@bof.fi

www.bofit.fi

BOFIT Kiina-ennuste 2020–2022
BOFIT Kiina-ryhmä

17.9.2020

Tietojen oikeellisuus ja vastuun rajoitus

Suomen Pankin verkkopalvelun tiedot perustuvat luotettaviin lähteisiin. Osaa materiaalista päivitetään säännöllisesti. Teknisistä syistä verkkopalvelussa olevan tiedon oikeellisuutta, muuttumattomuutta ja ajantasaisuutta ei kuitenkaan kaikissa tilanteissa voida taata. Suomen Pankki ei vastaa mistään verkkopalvelun käytöstä mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta.

Suomen Pankki varaa oikeuden milloin tahansa muuttaa ja poistaa verkkopalvelussa olevaa aineistoa, joko osittain tai kokonaan.

Verkkopalvelussa olevaa aineistoa saa vapaasti lainata, mutta lähde on mainittava. Palveluun voi myös tehdä linkkejä omilta sivuilta. On kuitenkin muistettava, että vastuu linkin ajantasaisuudesta on linkin tekijällä.

BOFIT Kiina-ryhmä

BOFIT Kiina-ennuste 2020–2022

Kiinan talous on toipunut nopeasti alkuvuoden pysähdyksestä, kun koronarajoituksia on voitu poistaa, elvytystoimia on otettu käyttöön ja korona-aikana kotimaassa sekä ulkomailla tarvittavien tuotteiden valmistus on vauhdittanut teollisuustuotantoa. Ennustamme BKT:n kasvavan tänä vuonna hieman viime vuodesta. Vaikka toipumisvauhti on jo tasaantunut, tulee vuoden 2021 kasvulukema olemaan heikon vertailuvuoden takia korkea. Talouden toipuminen on ollut epätasaista ja monet vanhat rakenteelliset ongelmat ovat kasvaneet. Ennusteen suurimmat riskit liittyvät uuden laajan koronaepidemian puhkeamiseen ja rahoitussektoriin, kun velkaantuminen on jälleen kiihtynyt ja yritysten velanhoitoedellytykset ovat heikentyneet monilla aloilla. Epävarmuutta lisää ulkosuhteiden heikentyminen Yhdysvaltojen ja monen muun maan kanssa.

Kiinassa vuoden vaihteessa puhjennut koronaepidemia ja tammikuussa aloitetut toimet sen leviämisen estämiseksi pakottivat monet yritykset keskeyttämään toimintansa ja ihmiset jäämään koteihin. Koronaepidemia saatiin kuitenkin suhteellisen nopeasti aisoihin. Kun tammimaaliskuussa raportoitiin yli 80 000 tartuntatapausta, ei niitä tilastoitu huhti-elokuussa enää kuin 3 000. Epidemiatilanteen hellittäessä koronarajoituksia voitiin purkaa, elvytystoimet pääsivät vauhtiin ja teollisuus lisäsi nopeasti uudessa tilanteessa tarvittavien tavaroiden tuotantoa. BKT piristyi vuoden virallisten tietojen mukaan toisella neljänneksellä 3 prosentin vuosikasvuun, kun se oli supistunut ensimmäisellä neljänneksellä 7 %.

Talous on toipunut kriisistä nopeammin kuin keväällä arvioimme ja odotamme nyt BKT:n yltävän kasvuun tänä vuonna (noin 1 %). Tulevien vuosien talouskasvua painavat kuitenkin yhä enemmän väestön ikääntyminen ja työikäisen väestön supistuminen sekä tarpeet tasa-painottaa julkista taloutta ja talouden rakenteita. Hitaasti etenevät uudistukset pitävät tuottavuuden kasvun maltillisena. Tästä huolimatta vuonna 2021 talous kasvaa reipasta vauhtia (noin 7 %), kun poikkeuksellisen heikon vertailuvuoden vuoksi kasvuperintö on suuri. Vuonna 2022 kasvun odotetaan jäävän kohtalaiseksi (noin 3 %). Vaikka talous toipui nopeasti ja kasvu jatkuu tulevina vuosina, kriisi jättää pysyvän loven kokonaistuotannon tasoon. Arviomme mukaan talous jää noin prosentin pienemmäksi kuin ennen koronan puhkeamista ennakoitiin. Ennusteessa oletetaan, ettei koronavirustilanne merkittävästi heikkene.

Kiinalaistilastojen heikko laatu vaikeuttaa talouskehityksen arviointia. Monet arviot, kuten Suomen Pankissa tehdyt vaihtoehtoiset laskelmat, viittaavat BKT:n reaalisen kasvun olleen virallisia lukemia heikompaa jo usean vuoden ajan. Niin on ollut myös kuluvana vuonna. Vaihtoehtoiset laskelmat kuitenkin viestivät talouden toipuneen vahvasti toisella neljänneksellä, mikä vastaa virallisten tilastojen antamaa kuvaa.

Koronakriisi kasvatti talouden epätasapainoja entisestään

Jo ennen koronakriisiä talouspolitiikka on ollut hyvin elvyttävää, kun talouskasvua on pakotettu poliittisesti asetettuihin tavoitteisiin. Tänä vuonna elvytystä on lisätty entisestään, kun työllisyyttä ja yrityksiä on tuettu kriisin yli ja investointihankkeita on käynnistetty talous-

kasvun vauhdittamiseksi. Tukitoimien ja heikoksi jäävän tulokertymän vuoksi julkisen talouden vajeen (keskus- ja paikallishallintojen budjetit ja budjetin ulkopuolinen toiminta sekä sosiaalirahastot) arvioidaan lähestyvän tänä vuonna 20 prosenttia BKT:stä ja julkisen velan 100 prosenttia BKT:stä. Vaikka monet tänä vuonna tehdyt toimet ovat luonteeltaan tilapäisiä, sopeutustoimia on edessä tulevina vuosina varsinkin kun yhä useampia ongelmiin ajautuneita yrityksiä ja pankkeja joudutaan pelastamaan julkisin varoin.

Kiinan talousmallia on leimannut resurssien tehoton kohdentuminen, mikä on korostunut kriisin aikana. Valtio- ja paikallishallintotautaisia, usein kannattamattomia, yrityksiä on tuettu ja komennettu toimimaan halutulla tavalla kuten turvaamaan työllisyyttä ja jopa palkkaamaan lisää työvoimaa. Tästä huolimatta työttömyyttä on nyt enemmän kuin ennen kriisiä ja reaalitytulot ovat supistuneet viime vuodesta. Tämä painaa yksityistä kulutusta etenkin tänä vuonna. Elvytystoimien vuoksi investoinnit infrastruktuuriin ja rakentamiseen ovat vahvassa kasvussa vaikka jo ennestään mittaviin vuosittaisiin investointeihin on liittynyt kannattavuushuolia. Investointien osuus taloudesta on kasvussa, ja tavoiteltu talouden tasapainottaminen kulutus- ja palveluvetoisemmaksi ottaa takapakkia. Suuret uudistukset kuten laajat parannukset sosiaaliturvaan, eläkeiän nosto ja valtion yritysten reformi antavat odottaa.

Vaikka maailmantalous ja -kauppa supistuvat koronakriisin vuoksi, Kiinan vienti on vettänyt varsin hyvin tänä vuonna. Kun maailmalla on tarvittu runsaasti etätyölaitteita, suojavausteita kuten kasvomaskeja ja muita terveydenhuollon tuotteita, Kiinassa niiden tuotantoa pystyttiin kasvattamaan ketterästi. Kun pandemia laantuu, näiden tuotteiden kysyntä maailmalla vähenee. Samalla maailmantalouden odotetaan kuitenkin palaavan kasvuun, mikä taas vauhdittaa muiden Kiinassa valmistettujen tuotteiden vientiä.

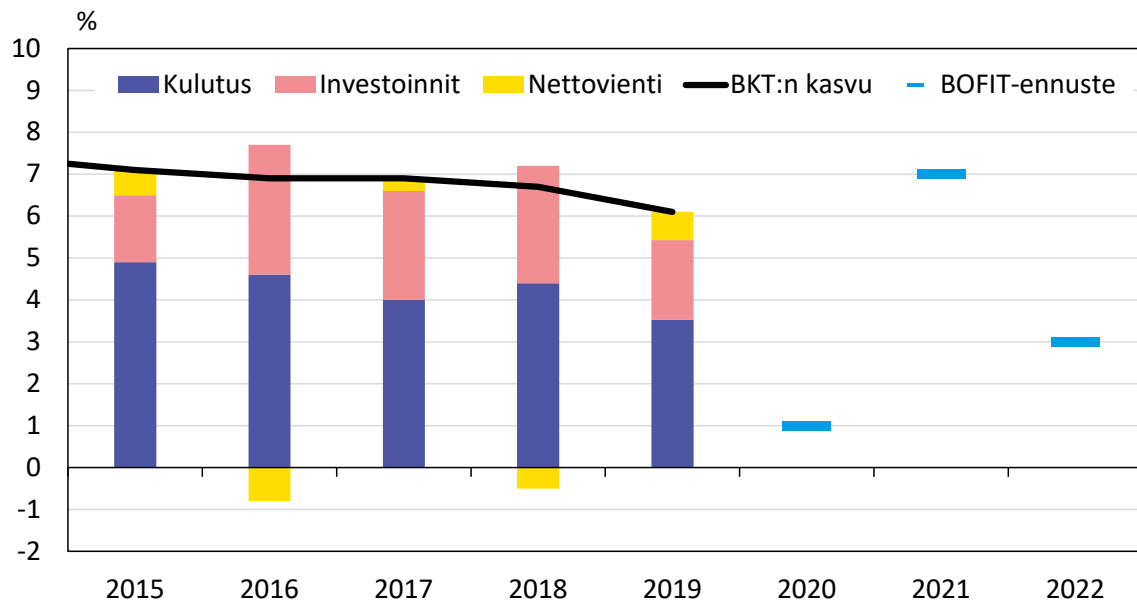
Epävarmuutta lisää suhteiden kiristyminen usean maan kanssa, kun Kiina on toiminut aiempaa kärkeämmän rajoillaan ja niiden ulkopuolella sekä tiukentanut kansalaisten kontrollia kotimaassa ja Hongkongissa. Tammikuussa solmitusta ensimmäisen vaiheen kauppasopimuksesta huolimatta suhteet Yhdysvaltoihin ovat jatkaneet heikentymistään. Suhteet tuskin parantuvat lähivuosina, sillä suurvaltojen kilpailu ei ole poistumassa. Turvallisuussyistä tehdyt rajoitus- ja eristystoimet kiinalaisia teknologiayhtiöitä kohtaan ovat aiheuttaneet niille suurta harmia. Eriytymisen odotetaan jatkuvan ja painavan Kiinan kasvunäkymää.

Velkaantuminen jatkuu ja rahoitusmarkkinoiden riskit kasvavat

Viime vuosina koko talouden velkaantumisvauhti tasaantui, mutta nyt koronakriisin seurauksena se on jälleen kiihtynyt. Pitkään jatkuva nopea velkaantuminen on johtanut useissa maissa talouden kriisiytymiseen ennen pitkää. Huolet velkaantumisesta ja rahoitussektorin tilasta rajoittavat rahapolitiikkaa, jota kevennettiin keväällä vain vähän siitä huolimatta, että inflatiopaineet ovat maltillisia eikä juanin kurssia heikentävästä pääomapaosta ole viitteitä.

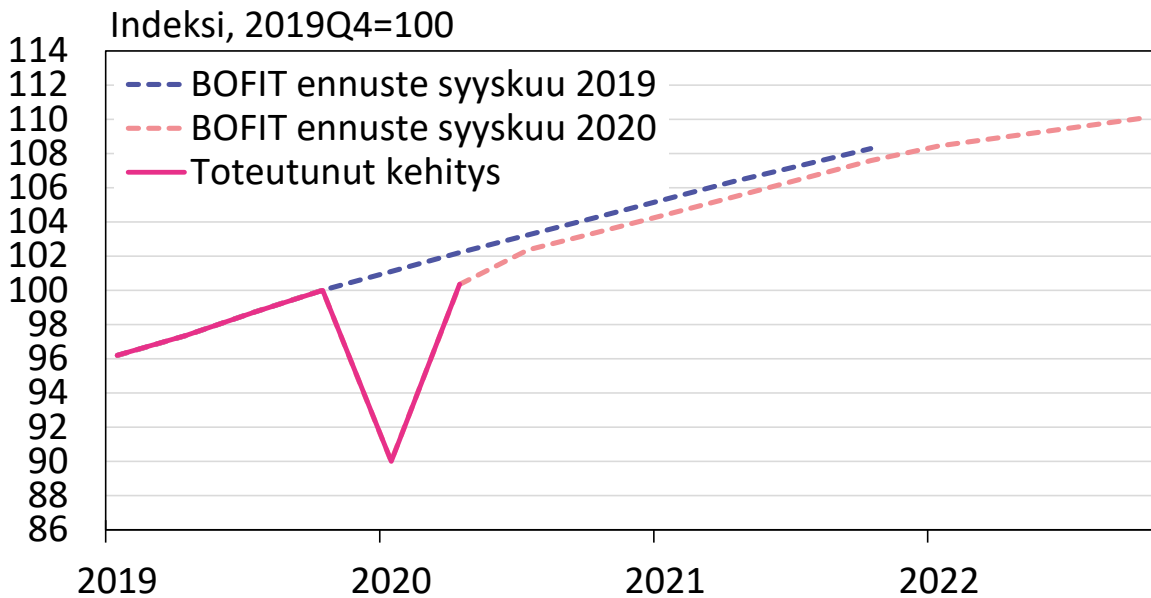
Velkaa on keskittynyt etenkin yrityssektorille. Monilla aloilla yritystoiminta on kärsinyt pahoin koronakriisistä ja velanhoitokyky on heikentynyt. Pankkivalvoja on jo varoitellut liikepankkien hoitamattomien saamisten tulevan kasvamaan tuntuvasti. Kiinteistösektorilla rakentajat ovat hyvin velkaisia, asuntojen hinnat monilla alueilla tulotasoon nähden hyvin korkeat ja sijoitusasuntoja on paljon. Korjausliikkeet asuntojen hinnoissa ajaisivat rakentajat ja asuntovelalliset vaikeuksiin. Useita pieniä ja keskisuuria pankkeja on jo jouduttu pelastamaan ja lisää tällaisia toimenpiteitä on luvassa. Suuren rahoitusmarkkinahäiriön riski on kasvanut. Uuden laajan koronaepidemian puhkeaminen hidastaisi talouskasvua ja kasvattaisi rahoitusmarkkinariskejä merkittävästi.

Kiinan BKT:n kasvu, kasvukontribuutiot ja BOFIT-ennuste vuosille 2020–2022

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT.

Nopeasta toipumisesta huolimatta Kiinan BKT jää pienemmäksi kuin ennen kriisiä odotettiin

Lähteet: Kiinan tilastovirasto, CEIC ja BOFIT.